V čísle: **A. M. Muraeuová z IMF: Odbory by měly být protiváhou bezuzdného liberalismu. (Finanční krize nám dělá starosti - str. 4)**

KOVÁK 5

TÝDENÍK ODBOROVÉHO SVAZU KOVO, ČÍSLO /1332/, ROČNÍK XLIV., 4. ÚNORA 1999, CENA 3 KČ

Smlouva s ELA podepsána

Obě strany mají zájem na rozšiřování

Představitelé Odborového svazu KOVO uzavřeli se zástupci Českomoravské elektrotechnické asociace kolektivní smlouvu vyššího stupně (KSVS) pro rok 1999. K podpisu došlo 29. ledna v Praze.

KSVS zachovává pro zaměstnance nároky v rozsahu minulé smlouvy pro rok 1998. Ve mzdové části se smluvní strany dohodly, že pokud nebude růst mezd zahrnut v podnikových kolektivních smlouvách, vzroste průměrná nominální mzda u zaměstnanců v roce 1999 oproti roku 1998 minimálně o 5 procent. Podrobný rozbor nové vyšší kolektivní smlouvy otiskneme v příštím čísle. O bližší informace se Kovák obrátil na předsedu OS KOVO J. Uhlíře a místopředsedu OS KOVO J. Součka.

J. Uhlíř: Obě smluvní strany mají výrazný zájem na tom, aby se smlouva rozšiřovala na podniky, na něž se nevztahuje. OS KOVO má jedinou výhradu v tom, že zákon nepředpokládal, že KSVS nebude uzavřena na všechny podniky, které jsou členy příslušného zaměstnavatelského svazu. V 90 procentech se názory smluvních stran shodují a v deseti, kde není zákon zcela jednoznačný, se naše názory rozcházejí.

V každém případě se jedná o velmi pozitivní posun v uvažování některých zaměstnavatelských svazů, které se až dosud v oblasti rozšiřování vyšších kolektivních smluv příliš

(Pokračování na str. 2)

Na klasickou narkózu byste si musel připlatit, ale tuhle dřevěnou plně hradí pojišťovna...

Momentky z předsednictva

Pomoc zaměstnancům bez mezd již od 1. 1. 2000?

Plenární zasedání Rady hospodářské a sociální dohody jednalo 25. ledna především o návrhu zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o revitalizaci průmyslu. Informoval o tom předseda Odborového svazu KOVO ing. Jan Uhlíř na Předsednictvu OS KOVO, které zasedalo 26. a 27. ledna v Praze.

Zákon o ochraně zaměstnanců se připravuje v souladu se směrnicí Evropské unie a má obsahovat nárok zaměstnanců na tři měsíční požitky - ať už mzdy, nebo odstupné - od veřejné instituce, pokud zaměstnavatel není schopen svým závazkům dostát. Problémem podle slov J. Uhlíře zůstává stanovení okamžiku pro vznik ná-

(Pokračování na str. 3)

U zrodu jednoho programu

O (ne)zaměstnanosti s předsedou ZO OS KOVO Třinecké železárny

V Třineckých železárnách má dojít k poklesu zaměstnanosti. O rozhovor především na toto téma jsme požádali předsedu ZO OS KOVO Jana Kotase.

Říká se, že při kolektivním vyjednávání na rok 1999 se zaměstnavatelé hutních firem na Ostravsku loni smluvili a svorně odmítali navýšení mezd nad 6 %. Bylo tomu tak i v případě Třince?

Sjednocené postupy zaměstnavatelů jsem nepozoroval - možná při vyjednávání kolektivní smlouvy vyššího stupně, ale na podnikové úrovni ne. Řekl bych, že podmínky jednotlivých firem jsou natolik rozdílné, že by to ani nešlo. My jsme navíc zvláštní organizací v tom, že kromě kolektivní smlouvy s Třineckými železárnami, a. s., uzavíráme dalších devět smluv s ostatními podnikatelskými subjekty v místě. Jsou to obchodní společnosti, které se v minulosti z Třineckých železáren vyčlenily. Při kolektivním vyjednávání jsme nikde nenarazili na to, že by příslušní zaměstnavatelé nechtěli jít nad šest procent. Všude jsme prakticky dosáhli rozmezí 7 - 10 procent.

(Pokračování na str. 3)

Tento snímek byl pořízen v době, kdy hutě Poldi tavily ještě v plné síle. Po dlouhé odmlce byla vloni obnovena tavba v kelímkové peci

Neznámo kam, neznámo proč

Komu vadily hutní provozy Poldi Kladno?

Půl roku před tím, než padl totalitní režim, v květnu 1989, oslavili kladenští poldováci 100 let od založení huti, kterou její zakladatel Karel Wittgenstein nazval na počest své ženy Poldina. Za sto let své existence se Poldovka (jak se jí běžně říkalo) vypracovala zejména v ušlechtilých ocelích ve špičkovou značku světového jména.

Stanislav Tomášek

Tomáš Ježek ji řadil k „rodinnému stříbru", na které se nemělo sahat (ale sahalo), Vladimír Dlouhý naopak byl ochoten ji dát „za korunu", a tomu to skoro vyšlo. Historie uplynulých šesti let v kladenských hutích Poldi vydá určitě na knihu. Doufejme, že jednou bude napsána a bude obsahovat pravdu, zatím pečlivě a obratně zamlžovanou - proč musely vyhasnout pece, v nichž čeští oceláři uměli uvařit speciální vysoce kvalitní oceli, proč proto lidé přišli o práci a - což je podstatné - také o peníze, které jim zákonně patří, ale které dosud neviděli a zřejmě ani nikdy neuvidí. Lze souhlasit s těmi, kteří odmítají zabývat se stále minulostí a za podstatné považují řešení, které má posunout věci kupředu. Ale určitě i po letech se najde hrstka zvědavých a zanícených, kteří by chtěli vědět proč...

Ptačí dědictví

„Nebudu opakovat anabázi Poldi Kladno za otce a syna Stehlíků, ta je všeobecně známá," řekl úvodem předseda odborové organizace Poldi Ušlechtilé oceli, s. s r. o., Stanislav Tomášek. Rok 1997 byl rokem vyhlášení konkurzu a tedy rokem totálního krachu hutních společností Poldi: První konkurz byl vyhlášen na Poldi Ocel, s. s r. o., 4. března, na huť Poldi Ušlechtilé oceli a na Poldi Konstrukční oceli, s. s r. o., 22. července 1997. Správci konkurzní podstaty zdědili na Poldovce prázdnou pokladnu, dluhy a prázdné sklady. A lidi, kteří již řadu měsíců nedostali mzdu. ***„Nezbývalo jim nic jiného, než že dali zaměstnancům výpovědi se tříměsíční výpovědní lhůtou a dvěma platy odstupného. Samozřejmě, že ti lidé dodnes své peníze nedostali,"*** dodal předseda odborové organizace, ***„čekají na ně, mají své pohledávky přihlášeny v konkurzním řízení."***

Mezitím prodali otec a syn Stehlíkové svou společnost Bohemia Art, a. s., firmě ProWin, tedy pánům Vostárkovi, Vostárkovi jun. a Satoranskému, kteří se objevili na Poldovce, začali přijímat propuštěné zaměstnance a tvrdili, že jejich společnost, tedy Poldi Steel, obnoví výrobu. To se ovšem nikdy nestalo. Naopak, podle svědectví správců konkurzní podstaty došlo k dovykradení zbytku majetku a převedení peněz neznámo kam. Vostárkové se vytratili do zahraničí a jsou stíháni Interpolem (a snad již i zadrženi), stíhán je i třetí společník Satoranský. Na společnost Poldi Steel byl 22. prosince 1997 vyhlášen konkurz. ***„V prosinci 1997 tedy Poldovka zůstala úplně bez lidí, pouze správce konkurzní podstaty Poldi Ocel, s. s r. o., dr. Pelikán zaměstnával asi dvě stovky lidí pro ostrahu objektů a nejnutnější vnitřní údržbu, aby nedošlo k úplnému rozkradení všeho a zničení technologií,"*** vysvětlil Stanislav Tomášek.

Světélko naděje

V roce 1998 svitla naděje, protože správce konkurzní podstaty dr. Litvan shromáždil konkurzní podstatu a získal souhlas obchodního soudu k tomu, že ji může prodat jinému vlastníkovi. Byla vybrána firma FERRA, a. s., v níž je majoritním vlastníkem dr. ing. Vladimír Zemek z Veselí nad Moravou, který v ČR ovládá více než padesát různých podniků, mezi jiným řadu železáren a hutních provozů, dopravní a stavební firmy, lázeňské domy, ba i hřebčín Napajedla.

Dr. Zemek rozhodl, že Poldi bude patřit pod Železárny Hrádek u Rokycan. Během února a března se počali přijímat noví zaměstnanci. K první tavbě na nejmenší indukční kelímkové středofrekvenční peci došlo 19. března. ***„Byla to velká sláva. Všichni jsme z toho měli radost a máme dodnes,"*** přiznává Stanislav Tomášek, Poldovka alespoň částečně ožila. Výhled byl velmi nadějný a krásný, dostali jsme se na stav 1100 lidí, začali jsme tavit i v další, obloukové peci, válcovna a kovárny začaly pracovat téměř naplno, rozjely se zušlechťovací linky.

Šmahem

Čáru přes rozpočet udělal podzim 1998. ***„Nejsme sami,"*** míní Stanislav Tomášek, ***„banky přestaly úvěrovat podniky. Nechci hodnotit, zda podniky pana Zemka jsou dobré nebo špatné. Ale jak slyším od kolegů odborářů, banky přestaly poskytovat úvěry všem podnikům šmahem bez rozdílu. Vypadá to na všeobecný krach průmyslu v ČR a mám z toho strach."*** Situace se změnila a v tom okamžiku se vedení začalo zbavovat lidí, kteří byli přijati na zkušební dobu. ***„Měli jsme kvůli tomu spor, ale to nepokládám za podstatné,"*** podotkl předseda odborové organizace, ***„momentálně jde o důležitější věci."*** Začaly se zpožďovat výplaty, od října 1998 do dnešního dne nebyl dodržen ani jeden výplatní termín, vždycky byla výplata mzdy nejméně o týden opožděna. Za prosinec 1998 dostali zaměstnanci v lednu zálohu 3000 Kč, termín doplatku není znám. ***„Intenzívně jednáme,"*** prohlásil Stanislav Tomášek.

Pomalé umírání

Výroba se v polovině ledna 1999 opět poněkud rozhýbala a o zakázky by prý nebyla

(Pokračování na str. 3)

Sporné daňové případy (I.)

Co vyplývá pro základní organizace

Objevuje se mnoho dotazů na různé daňové problémy, které spolu s vámi řešíme. Objevují se ale i požadavky na závazný výklad platný i pro finanční úřady tak, aby organizace, která se dostane do sporu s finančním úřadem v konkrétních věcech, mohla náš výklad a naši metodiku použít jako závaznou. Neříkám, že by to nebylo pro organizace ideální, ale bohužel to nejde.

Odborový svaz KOVO může pomoci svých odborníků poskytnout metodickou pomoc, informovat základní organizace a členskou základnu o nových zákonech apod. Závazné stanovisko však může v tomto státě dát pouze soud. Bohužel samospásné není vždy ani přímé použití daňového poradce s kulatým razítkem. I když je tento pojištěn proti případné škodě, kterou způsobí klientovi, není dosud znám případ, že by došlo k odsouzení daňového poradce. Tento se totiž snadno zbaví odpovědnosti prohlášením, že neměl ucelenou nebo přesnou informaci, popřípadě že nedostal veškeré potřebné doklady. Proto je dobré při použití daňového poradce dát do smlouvy s ním větu, že dostal veškeré vyžádané doklady.

OS KOVO přesto ale průběžně publikuje výklady, informace, metodiku ve všech oblastech, které se vás dotýkají. Zde se může stát i to, že se sejdou dva právní názory na jeden případ, na jeden paragraf. Stává se to i tehdy, když se na jeden problém změní názor na příslušném vyšším místě. V těchto momentech je lepší, pokud to jde, získat stanovisko příslušného ministerstva nebo třetí osoby z uvedené oblasti. Pokud je stanovisko takto získané ku prospěchu organizace, je to dobré. Horší situace ale nastane, když je stanovisko takové, že vše, co platilo, neplatí apod. Můžeme jen vzpomenout na příklad příkazních smluv a dětské tábory nebo regionální řešení poukázek ze sociálního fondu apod.

Zde je pak nutné hledat východisko a najít jiný způsob řešení daného problému.

V současné době byly některé nejasné a rozporuplné názory konzultovány na ČMKOS s dr. Vladimírem Pelcem. Jedná se o problémy tak, jak se objevily a byly chápány v regionech, jak vyplynulo z jednotlivých přednášek a seminářů pořádaných metodickými pracovišti OS KOVO, ale i ČMKOS.

Postupně budeme uveřejňovat veškeré sporné případy tak, jak budou postupně řešeny a konzultovány, a to zejména s dr. Magdou Karlickou a dr. Vladimírem Pelcem z ČMKOS. Dva případy přinášíme v tomto článku níže.

Odborové organizace a provozování rekreace

Bylo pochopeno, že podle stanov naše odborové organizace nemohou provozovat pro své členy rekreace. Není to tak, protože ve Stanovách OS KOVO v § 2 odst. 3 písm. l) se mimo jiné hovoří o sociálních, kulturních a sportovních podmínkách pro členy. Zde si každá ZO může ve vlastním statutu rozvést, že sociálními podmínkami se například rozumí i rekreace, ozdravné a rehabilitační pobyty apod.

Přímo pak v § 9 odst. 1 písm. h) stanov je rekreační činnost přímo vzpomínaná.

Podnikání v této oblasti pak zvlášť upravuje § 27 stanov.

Z výše uvedeného vyplývá, že naše ZO mohou pořádat jak sociální rekreaci pro své členy, tak podle příslušných právních předpisů v uvedené oblasti mohou i provozovat podnikatelskou činnost.

Půjčky a návratná sociální výpomoc

Co v této oblasti plyne pro naše ZO? Podle stanoviska zástupců ministerstva financí, dále dr. Karlické a dr. Pelce nejsou odpuštěné úroky peněžním prospěchem, ale jiným majetkovým prospěchem, a bohužel na základě toho i my musíme opravit své stanovisko ve vazbě na poskytování těchto návratných sociálních výpomocí. Znamená to tedy, že odpuštěný úrok - jako jiný majetkový prospěch - bude podléhat dani darovací, což znamená následující.

Členovi, kterému byla poskytnuta návratná sociální výpomoc, vzniká povinnost podat přiznání k dani darovací podle § 21 odst. 1 písm. c), a to do 30 dnů ode dne podpisu smlouvy. Předpokládá se, že k vyplacení peněžních prostředků došlo v době podpisu smlouvy. Je dobré, aby odborová organizace měla formuláře přiznání k dani u sebe. Přiznání vyplní člen, tj. osobní údaje o sobě a dárci, dále pak řádek 93 shodně s řádkem 94, 116 a 122. Na finanční úřad toto přiznání lze poslat doporučeně tak, aby byl doklad o zaslání. Daň se platí až po vyměření, tzn. do 30 dnů po obdržení platového výměru. V případě, že výpomoc byla poskytnuta na dobu jednoho roku a činila 5000 Kč, předpokládaný úrok bude 850 Kč a z něj vyměří finanční úřad 7 %, což činí 59,50 Kč.

Z výše uvedeného vyplývá, že daňové zatížení je minimální a že se i tak vyplatí organizaci směrem k členovi tyto výpomoce, popřípadě půjčky realizovat. Zde se musím omluvit za text uvedený v Kováku č. 46 - 47, kdy ještě stále byl předpoklad, že úroky jsou peníze, a tím spadají do dříve uvedených kategorií.

JINDRA PLESNÍKOVÁ,
právní odbor OS KOVO

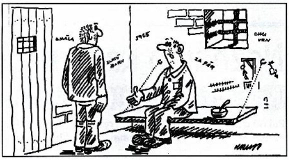

Já tady sedím za nepřiměřenou obranu. Bránil jsem se proti vysokým daním tak, že jsem je přestal platit...

Daníme povodňové podpory

V poslední době se objevilo mnoho dotazů, a to zejména z východních Čech, v souvislosti s jednotlivými výklady na finančních úřadech, v tisku a televizi, jak je to s daněním sociální podpory z prostředků odborové organizace. OS KOVO již v loňském roce v Kováku uveřejnil tuto informaci. Pro osvěžení paměti a v souvislosti i se všemi novelami zákonů platnými od 1. 1. 1999 se k tomuto tématu vracíme. Vracíme se komplexně k podporám při povodních.

● Podpora z prostředků ZO členovi:

Plnění z odborových prostředků, která mají sociální charakter, a to podpora při povodních bezesporu má, mají pro účely daní charakter příspěvku poskytnutého z prostředků občanského sdružení a jsou ve smyslu zákona 586/92 Sb., § 4 odst. 1 písm. k), v platném znění, od daně z příjmu osvobozeny. Nejsou předmětem daně darovací, a to podle zákona 357/92 Sb., § 6 odst. 3 písm. c), v platném znění.

● Podpora z prostředků OS KOVO prostřednitvním ZO členovi:

Znovu připomínáme, že člen není členem pouze své základní organizace, ale je členem i OS KOVO. ZO v tomto případě je prostředníkem výplaty podpory. Znamená to tudíž, že ZO není příjemcem finančních prostředků, a proto se nejedná o příjem a výdej, ale o prostředky, které jsou pouze zúčtovány mezi OS a členem prostřednictvím jednotlivých ZO. Daňový režim je tudíž stejný jako v předchozím bodě.

● Sociální výpomoc z prostředků FKSP, popřípadě sociálního fondu, nebo zisku po zdanění:

Zde od 1. 1. 1999 platí novela zákona 586/92 Sb., a to zákon 333/1998 Sb.

V § 6 odst. 9. písm. u) se doplňuje písmeno v) - od daně jsou, kromě příjmů uvedených v § 4, dále osvobozeny:

příjmy do výše 10 000 Kč poskytnuté zaměstnavatelem jako sociální výpomoc zaměstnanci v přímé souvislosti s překlenutím jeho mimořádně obtížných poměrů v důsledku živelné pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie na územích, na kterých byl vyhlášen nouzový stav (podle čl. 5 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky) - za předpokladu, že tyto příjmy jsou vypláceny z fondu kulturních a sociálních potřeb nebo ze sociálního fondu (ze zisku po zdanění) za obdobných podmínek, na které se předpis o fondu kulturních a sociálních potřeb nevztahuje. V roce 1998 vyplacená podpora byla daněna spolu s příjmem ze zaměstnání.

● Podpory z prostředků obcí nebo okresů:

Pokud tyto podpory jsou zaplaceny z rozpočtu obcí, nejsou předmětem darovací ve smyslu zákona 357/92 Sb., § 6 odst. 3 písm. d). Je ale nutné, aby i příjmy ze sbírek apod. byly zahrnuty do rozpočtů. Pokud jsou vedeny mimo rozpočet, podléhá z těchto prostředků podpora dani darovací.

JINDRA PLESNÍKOVÁ,
právní odbor OS KOVO

Dodatek - k regionálním právním poradnám ČMKOS

V Kováku č. 3 jsme otiskli přehled regionálního právního poradenství ČMKOS s platností od 1. 1. 1999, které zpracovává S. Ševčík z ČMKOS. Obdrželi jsme poté informaci o změně v oblasti Jihlava: **Pracoviště v Třebíči v současnosti sídlí na adrese Městské kulturní středisko - Forum, Masarykovo nám. 12, Třebíč.**

Pomoc vyplaveným lidem?

Stanovisko nájemníků povodňových domků Vrbno pod Pradědem

Na vedení OS KOVO se obrátil předseda ZO OS KOVO Lisovny plastických hmot, s. s r. o., Vrbno pod Pradědem Jaroslav Přikryl se žádostí o uveřejnění níže uvedeného článku - stanoviska v Kováku v plném znění. Své přání předseda Přikryl ozřejmil v průvodním listě : „VZO OS KOVO LPH, s. s r. o., Vrbno pod Pradědem dne 7. 1. 1999 projednal žádost nájemníků rodinných domků o prošetření financování povodňových staveb Červeného kříže oblastního spolku Bruntál postavených ve Vrbně pod Pradědem, včetně žádosti o možnost zveřejnění stanoviska nájemníků v plném znění v odborovém tisku v působnosti OS KOVO. Domníváme se, že ke kladnému vyřešení tohoto problému může přispět velkou měrou i mediální podpora našeho odborového svazu i proto, že jeden z postižených je člen naší základní organizace."

Při ničivé povodni v červenci roku 1997 jsme přišli o většinu majetku včetně střechy nad hlavou. ČČK tehdy založil konta u různých bank na pomoc vyplaveným lidem. Na tyto konta zasílali lidé finanční dary v dobré víře, že jejich peníze přinesou pomoc nám, postiženým stoletou vodou.

Chtěli bychom touto cestou poděkovat všem lidem dobré vůle za jejich finanční podporu. A hned si také odpovíme. Není zač. Opravdu, protože zůstalo jen u té dobré vůle.

Oblastní spolek ČČK se sídlem v Bruntále využil části těchto sbírek k výstavbě sedmi rodinných domků typu okál ve Vrbně pod Pradědem a pěti v Městě Albrechticích. Tyto domky nám byly na jaře roku 1998 slavnostně předány k užívání za 1713 Kč nájemného.

Nyní po uplynutí 10 měsíců nám ČČK nepochopitelně zvednul nájemné o 155 % na částku 4365 Kč. Toto nájemné spolu s inkasem činí bezmála 6500 Kč, což je na Bruntálsku průměrný měsíční příjem dělníka. S přihlédnutím k tomu, že jsou mezi námi důchodci, ženy na mateřské dovolené a ne vlastní vinou nezaměstnaní na podpoře, má toto nájemné pro nás přímo likvidační účinky, stejné jako povodeň před dvěma roky.

Jelikož z výše uvedených důvodů na tento nájem prostě nemáme, přídavky na děti nás neuživí, hrozí nám, že budeme jednoduše vystěhováni. Tyto domy budou nabídnuty movitějším lidem, kterých se velká voda ani nedotkla. Ptáte se, jak je to možné? Velmi jednoduše. Stačí, aby ČČK založil obchodní společnost, která tyto domky bude obhospodařovat. Velmi jednoduchý návod jak si z humanitárních darů udělat výnosnou živnost. Našim přáním je, aby tyto domky přešly pod obecní úřad, který k nám bude jistě lidštější než ČČK.

Mrzí nás článek, který vyšel v deníku Mladá fronta dnes (středa 6. ledna 1999). Paní ředitelka OS ČČK řekla: „Přesto někteří rozprodali humanitární dary a z peněz, které po povodni získali, si nakoupili auta a teď nemají na nájem."

Někteří hloupí lidé této lži dokonce i uvěřili. Vždyť placení rozumného nájemného se nikdo z nás nebrání.

Je s podivem, jak někteří lidé rychle zapomínají na pohromy a neuvědomují si, že by také někdy mohli potřebovat pomoc. V našem podvědomí pořád ještě přetrvávají ošklivé vzpomínky na nespoutaný živel, který nám před očima bral střechy na hlavou, a nyní nás čeká další krutá zkušenost. Opět na dlažbě.

Vítejme v demokracii, vítejme v kapitalismu, vítejme v Evropě, vítejme v tržní ekonomice.

Ale proč to vše na úkor dobré vůle?

Opravdu zvítězí pravda a láska nad lží a nenávistí?

Ve Vrbně 14. 1. 1999
Nájemníci povodňových domků
Vrbno pod Pradědem
(úvod a titulky redakce)

Právní novinky - listopad, prosinec 1998

Částka 86

● *Nařízení vlády č. 247/1998 Sb.*, kterým se mění nařízení vlády č. 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost 1. 1. 1999.

● *Nařízení vlády č. 248/1998 Sb.*, kterým se mění nařízení vlády č. 253/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců orgánů státní správy, některých dalších orgánů a obcí, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost 1. 1. 1999.

Částka 98

● *Vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 279/1998 Sb.*, kterou se mění vyhláška č. 204/1994 Sb., kterou se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování ochranných pracovních prostředků a mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků. Účinnost 30. 11. 1998.

Částka 102

● *Vyhláška Ministerstva financí č. 294/1998 Sb.*, kterou se stanoví základní sazby stravného v cizí měně pro rok 1999. Účinnost 1. 1. 1999.

Částka 108

● *Nařízení vlády č. 317/1998 Sb.*, kterým se mění nařízení vlády č. 303/1995 Sb., o minimální mzdě, ve znění nařízení vlády č. 320/1997 Sb.

● *Nařízení vlády č. 318/1998 Sb.*, kterým se mění nařízení vlády č. 333/1993 Sb., o stanovení minimálních mzdových tarifů a mzdového zvýhodnění za práci ve ztíženém a zdraví škodlivém pracovním prostředí a za práci v noci, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost 1. 1. 1999.

● *Nařízení vlády č. 319/1998 Sb.*, kterým se mění nařízení vlády č. 48/1995 Sb., o usměrňování výše prostředků vynakládaných na platy a na odměny za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost 1. 1. 1999.

● *Nařízení vlády č. 320/1998 Sb.*, o úpravě náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a o úpravě náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě. Účinnost 31. 12. 1998.

● *Vyhláška Ministerstva financí č. 323/1998 Sb.*, kterou se mění vyhláška č. 492/1991 Sb., kterou se stanoví rozsah a podmínky zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost 1. 1. 1999.

● *Vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 324/1998 Sb.*, kterou se pro účely poskytování cestovních náhrad stanoví výše sazeb stravného, výše sazeb základních náhrad za používání silničních motorových vozidel a výše průměrných cen pohonných hmot. Účinnost 1. 1. 1999.

● *Zákon č. 333/1998 Sb.*, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost 28. 12. 1998.

JUDr. VILÉM PEŘINA,
metodické pracoviště Ústí nad Labem

Smlouva s ELA podepsána

(Dokončení ze str. 1)

neangažovaly. Potvrzuje se, co říkáme již osm let, že vlastníci a manažeři za první republiky, když si v roce 1937 vymohli institut rozšiřování KSVS, měli pravdu.

Tato smlouva, tak jako každá KSVS, zaručuje určité nároky pro zaměstnance, ale i zaměstnavatelským organizacím garantuje v případě, že bude dodržována, vysokou míru sociálního smíru. V současné době ještě jednáme o společném prohlášení k rozšiřování této smlouvy.

J. Souček: Českomoravská elektrotechnická asociace chce, aby se tato vyšší kolektivní smlouva nemohla rozšiřovat na členy asociace, kteří pod ní nejsou podepsáni, na což OS KOVO nemůže reagovat, protože pokud není vůle obou smluvních stran, nemůže být KSVS na příslušnou firmu rozšířena.

Dalším bodem, který by měl být předmětem následné dohody, je skutečnost, že se smluvní strany dohodly na podpoře rozšiřování na firmy, v nichž působí OS KOVO, a které nejsou členy Českomoravské elektrotechnické asociace.

Dále jednáme o dohodě, že obě strany budou další KSVS připravovat tak, aby - pokud to umožní novely pracovněprávních předpisů - byla její všeobecná část uzavřena na delší časové období. Mzdová část by se uzavírala každý rok znovu. (ben)

Pozn. red.: Podrobnosti o KSVS přineseme v příštím čísle.

Mezinárodní federace kováků hlásí:

ŽENEVA: Mezinárodní federace kováků (IMF) a Mezinárodní federace dopravních dělníků (ITF) vydaly v lednu prohlášení, v němž podpořily protestní akce hnutí Greenpeace a Basel Action Network proti vývozu toxických odpadů do Asie. Aktivisté ze jmenovaných organizací eskortovali nedávno loď Encounter Bay poté, co připlula s tímto nebezpečným odpadem ze Singapuru 11. ledna k břehům Indie.

● Generální tajemník IMF Marcello Malentacchi zaslal dopis ministerskému předsedovi Pákistánu Mohamadu Nawazovi Šarifovi, jímž ho vyzval k odvolání dekretu z 22. prosince 1998, který zbavuje 130 000 zaměstnanců Pákistánské vodohospodářské a energetické společnosti (Wapda) legitimních odborářských práv. V dopise vyzval pákistánského premiéra k obnovení práv odborů v rámci Wapda.

INDONÉSIE: Indonéská vláda podepsala koncem prosince dokument, v němž vyjadřuje připravenost ratifikovat tři konvence Mezinárodní organizace práce (MOP). Zmíněné konvence se týkají zákazu nucených prací, zneužívání dětské práce a předcházení diskriminaci na pracovišti. Po pádu bývalého prezidenta Suharta přijala Indonésie loni již konvence MOP o svobodě sdružování a práva na organizování. Po ratifikování uvedených tří konvencí by se Indonésie stala první zemí ve východní Asii, která by přijala všechny konvence MOP.

VELKÁ BRITÁNIE: Více než 70 procent z celkem asi 30 000 odborově organizovaných zaměstnanců automobilky BMW-Rover se v nedávném hlasování vyjádřilo pro zavedení 35hodinového pracovního týdne. V rámci této novinky v britském automobilovém průmyslu by přibližně 1700 osob muselo přejít na zvláštní pracovní pružnou dobu, avšak při zvýšení mezd o 3,7 procenta za rok 1998 a bez povinných pracovních směn o sobotách, pokud zaměstnanci splní pracovní kvóty od pondělí do pátku.

KOREA: Na trojnásobek stoupla v roce 1998 nezaměstnanost v Korejské republice, kde koncem minulého roku převýšila sedm procent. Na tento nebezpečný jev s řadou sociálních dopadů upozornil předseda Korejské konfederace odborových svazů Li Kap-jong, který od 15. prosince zahájil protestní hladovku.

EVROPSKÁ UNIE: Přestože ukazatel nezaměstnanosti v 15členné Evropské unii poklesl v závěru roku 1998 na 9,8 procenta, považují představitelé Unie tento jev za nejvážnější problém. Právě snižování nezaměstnanosti má být hlavním námětem příštího summitu EU, ohlášeného na červen letošního roku do Kolína nad Rýnem.

(la)

Ze světa práce a (ne)zaměstnanosti

POLSKO: Celkem 17 000 pracovníků polského ocelářství se dotkne úmluva, kterou vláda podepsala počátkem ledna s odbory a zaměstnavateli. Podle ní by v příštích pěti letech mělo zaniknout 17 000 pracovních míst ve slezském ocelářském průmyslu, přičemž by do roku 2010 mělo být zrušeno dokonce až 50 000 míst. V polském ocelářském sektoru v současné době pracuje na 90 000 osob. Dělníkům v předdůchodovém věku budou umožněny přeškolovací kursy. Vláda také pokračuje v další privatizaci ocelářského odvětví, které je zatím jen ze 30 procent v soukromých rukou. Privatizace by měla být dokončena do konce roku 2000. Vláda v současnosti jedná s British Steel, jež se zajímá o převzetí Huta Katovice, a s Voest Alpine, rakouskou společností, která by chtěla investovat do oceláren Sedzimir v Krakově.

ARGENTINA: Již rok běží v argentinském Rosariu výroba automobilu Corsa, který je výsledkem investic automobilek Opel a General Motors. Technologie však záměrně nevyužívá vyššího stupně automatizace, neboť argentinská pracovní síla vychází levněji než moderní stroje, uvedl německý časopis DW plus. Pracovní hodina v Rosariu vychází na osm marek, zatímco v německém Eisenachu 23 DM. Mzda argentinských dělníků, jež činí v přepočtu 600 marek brutto měsíčně, je však nad argentinským celostátním průměrem. Závod v tomto argentinském městě, ležícím 300 kilometrů západně od Buenos Aires, vznikl podle vzoru továrny v Eisenachu.

BRAZÍLIE: Nedávné slavnostní otevření nového závodu společnosti Volkswagen/Audi v jihobrazilském São José dos Pinhais se uskutečnilo právě v době vrcholící finanční a ekonomické krize v Brazílii, do níž zapadá i záměr řady automobilek přistoupit k masovému propouštění. Proti těmto plánům vedení továren General Motors a Ford v São Paulu vstoupilo jejich osazenstvo do stávek. Obě společnosti - podle informace otištěné v polovině ledna v německém ekonomickém deníku Handelsblatt - chtějí propustit téměř polovinu zaměstnanců. Volkswagen nicméně odůvodnil zahájení provozu závodu v São José dos Pinhais, do něhož investoval 1,3 miliardy marek, vírou, že se „v daleké budoucnosti" vyplatí.

(ala)

Neznámo kam, neznámo proč

(Dokončení ze str. 1)

nouze. ***„Alfa i omega výroby nejen Poldovky, ale snad všech podniků je úvěrová politika bank,"*** vyslovil svůj názor Stanislav Tomášek, ***„nutně je potřeba lehčí přístup k financím na výrobu. Samozřejmě, banky by měly pečlivě sledovat, aby nedošlo k chybám tak obvyklým v minulosti. Například za pánů Stehlíků, kdy bylo napumpováno přes pět miliard korun úvěrů, údajně pro Poldovku, ale ta z těch peněz neviděla ani korunu a kam zmizely, dodnes nikdo neví. A to byla anabáze jedné společnosti, Poldi Ušlechtilé oceli, s. s r. o.,"*** uzavřel jednu kapitolu minulosti Stanislav Tomášek.

Poldi Ocel, s. s r. o., a Poldi Konstrukční oceli, s. s r. o., jsou také v konkurzu, ale protože tam údajně došlo v roce 1995 k prodeji majetku těchto společností pány Stehlíky nějaké německé firmě, podala tato firma žalobu, a dokud soudy ČR (a možná až Mezinárodní soud v Haagu) nerozhodnou, zda žaloba je, či není oprávněná, nemohou správci konkurzní podstaty majetek prodat. Povedlo se jim pouze pronajmout areál dříňských oceláren Třineckým železárnám, které tam zaměstnávají asi čtyři sta lidí a provozují alespoň jednu sochorovou válcovnu.

Kolik komu

Z dlužné částky, které společnosti dluží zaměstnancům od éry Stehlíků z prosince 1996, se podařilo zatím částečně vyplatit pouze huti Poldi Ušlechtilé oceli, s. s r. o., která již prodala konkurzní podstatu a vyplatila všem zaměstnancům peníze za konkurzní podstatou, tedy peníze, které jim vlastně dlužil správce od vyhlášení konkurzu do konce výpovědní doby i s odstupným. ***„Vyplatil sto procent částky a dodržel slovo a vyplatil peníze před Vánocemi, takže část zaměstnanců měla hezké Vánoce,"*** poznamenal předseda odborové organizace.

Jako druhá vyplácela správkyně dr. Dušková z Poldi Steel, a. s., která vlastně nemá žádný majetek a konkurz bude asi kvůli tomu zrušen. Přesto však, protože se jí podařilo zachránit pár korun, vyplácela rovněž před Vánocemi asi 17 % z dlužných částek. Nyní se k tomu připojil i dr. Pelikán z Poldi Ocel, s. s r. o., který nashromáždil určitý obnos z pronájmu Dříně. Vyplácí rovněž 25 % částky, rovněž za konkurzní podstatou. ***„Tolik k vývoji situace v Poldi Kladno v posledním období,"*** uzavřel Stanislav Tomášek.

„Byl bych jen rád, kdyby si lidé uvědomili hrůzu situace tohoto podniku, protože už pomalu upadá do zapomnění, že Poldovka ještě v roce 1990 měla bezmála dvacet tisíc zaměstnanců. Dnes všechny další subjekty, které po Poldovce zbyly, protože to nebyly jen hutní provozy, ale třeba také strojírny, energetické centrum, Anticorro a celá řada dalších skupin, jako společnosti existují. A nikdy se nedostaly do potíží, jakými prošly hutě. Přesto však, sečtu-li všechny dnešní zaměstnance a započítám i Hrádek u Rokycan a Dříň, je to celkem asi 2500 lidí. To je necelých patnáct procent z původního počtu. V kladenském okrese se nezaměstnanost stále pohybuje kolem sedmi až deseti procent, už se dostala i na jedenáct procent," povzdechl si předseda odborové organizace.

Pokud se nestane zázrak

Bylo tedy rozhodnuto, že pro nedostatek finančních prostředků musí z 960 zaměstnanců k 1. únoru dostat dvě stovky lidí výpověď. K 1. květnu má zůstat asi 760 zaměstnanců. ***„V Poldi Ušlechtilé oceli jsem vyrostl, a proto vím, že s tímto počtem lidí se nedá vyrábět. To už nebude huť, ale jen jakási manufaktura. Nebude schopna vyrábět, vyvíjet, nabízet slušnou ocel, konkurovat,"*** namítá Stanislav Tomášek, ***„bude to jen takové dožívání, pokud nenastane nějaký zázrak."***

Kupodivu

Přes všechnu tu hrůzu odborová organizace pracuje, nejen tím, že bedlivě sleduje veškeré náležitosti kolem existence či neexistence podniku, že tedy sleduje a ošetřuje zákonné nároky lidí. Ale funguje i pro ty, kteří zůstali, či se vrátili zpět, když se začalo opět přijímat. Poldi Ušlechtilé oceli, o níž je převážně řeč v této besedě, patří pod Železárny Hrádek u Rokycan, kde pracuje základní odborová organizace. ***„S jejím předsedou Františkem Novákem se znám dlouhá léta, začínali jsme oba jako noví odboroví funkcionáři v roce 1990,"*** vysvětloval základní vztahy Stanislav Tomášek.

„Vyznačujeme se přitom určitou zvláštností," pokračoval, ***„lidé, kteří z Poldovky odešli, nikdy nepřestali být členy odborů. A když se někteří vrátili, tedy se řádným členstvím. I ti, kteří byli evidováni na úřadu práce, nerušili své členství, rovněž tak ti, kteří odešli pracovat do soukromých firem. Všichni si platili alespoň udržovací příspěvky. Tím jsme ovšem trochu zaskočili odborovou organizaci v Hrádku, protože v okamžiku, kdy nastoupili u nás první zaměstnanci do práce, oznámili jsme jim, že tu existuje základní organizace Hutě Poldi, tak jsme zaregistrováni. Zpočátku namítali, že mají odborovou organizaci a že by jedna mohla stačit, až to i trochu zajiskřilo,"*** přiznal Stanislav Tomášek, ***„ale nakonec jsme se dohodli."***

V souladu se zněním zákona o kolektivním vyjednávání se dohodli, že uzavřou u jednoho zaměstnavatele jednu společnou kolektivní smlouvu, ale vyjednávat budou společně obě dvě základní odborové organizace. A přes všechny trable a trápení se podařilo v konci ledna t. r. kolektivní smlouvu dohodnout. Sociální část má slušnou úroveň, podařilo se zachovat celou řadu výhod, dokonce i příspěvky na dětské tábory a rehabilitační pobyty.

Bude dáno?

Čeho si však Stanislav Tomášek obzvlášť váží, to je mzdová část. V návrhu, který podávali odboráři v říjnu 1998, požadovali mzdový nárůst 12 %, neboť se původně počítalo s inflací asi 11 %. ***„Když se odhady snížily na 6 až 7 %, ustoupili jsme za svých požadavků na osmiprocentní nárůst mzdy. Zaměstnavatel naopak navrhoval nárůst nulový, pak nabídl 1,5 %. Vyjednávání bylo předáno zprostředkovateli, který dal z 90 % zapravdu odborové organizaci a kolektivní smlouva byla dohodnuta se 6 % nárůstu průměrné mzdy roku 1998 bez podmiňovacích ekonomických ukazatelů, z těchto šesti procent 7 % do tarifů. Tarify u nás představují asi 60 % mzdy. To znamená asi 4,2 % dostane úplně každý zaměstnanec, zbytek připadá do pohyblivých složek mzdy. Myslím, že na tu bídu, v níž se nacházíme, vždyť v Železárnách Hrádek se také propouští, se nám vyjednávání docela povedlo. Teď půjde hlavně o to, aby to, co je psáno, bylo také dáno,"*** vyjádřil uspokojení i obavu Stanislav Tomášek. ***„S panem Stehlíkem jsme měli na papíře výbornou kolektivní smlouvu, ale do dneška ty peníze lidé neviděli,"*** dodal závěrem a při loučení jsme se shodli na vroucím zbožném přání: Je-li spravedlnost na světě, chtěli bychom se dožít chvíle, kdy budou za Poldovku pohnáni k zodpovědnosti všichni ti, kteří ji mají na svědomí. Pak se snad i paní Poldi Wittgensteinová přestane v hrobě otáčet.

(stl)

U zrodu jednoho programu

(Dokončení ze str. 1)

Ale není to tak jednoznačné. U nás v Třineckých železárnách jsme dohodli 10 procent, to je pravda, ale část nárůstu mezd je v návaznosti na produktivitu práce z přidané hodnoty a kromě toho jsme dohodli, že dvě procenta nárůstu budou použita na navýšení odchodného pro ty zaměstnance, kteří budou muset odejít v rámci programu snižování pracovních sil v letech 1999 - 2000. Takže ve skutečnosti jde o osm procent, nicméně průměrný výdělek naroste o 10 procent.

Vaše základní organizace působí ve všech deseti firmách?

Ano, ve všech společnostech. A to, že máme jednu právní subjektivitu, je výhoda, takže můžeme postupovat jednotně. Odborově je v naší ZO organizováno 9000 členů a navíc 3500 zvláštních členů.

Jak hodnotíte uzavřenou kolektivní smlouvu Třineckých železáren na tento rok?

Sociální program, který byl v minulých letech, se podařilo zachovat. Vypilovali jsme určité pasáže týkající se pracovněprávních vztahů a ve mzdovém systému došlo k takovému navýšení, s jakým jsme spokojeni. Podařilo se uchovat i 13. a 14. plat a jubilejní odměny. Docílili jsme valorizace příplatků za práci v nepřetržitém provozu.

Zdá se, že jste ze všech hutních firem v regionu vyjednali nejvyšší mzdový nárůst...

Ne, určitě ne. Učiním srovnání s Novou hutí: Mají sice nižší navýšení, sedm procent, ale mají možnost dalšího růstu mezd v návaznosti na zisk a přidanou hodnotu. Když se jim podaří vytvořit plánovaný zisk a přidanou hodnotu překročit, dosáhnou většího nárůstu než my.

Proč se vám nepodařilo totéž?

U nás je zásadní problém v tom, že se připravuje generální oprava vysoké peci, budou nižší tržby. Z toho máme obrovské obavy.

Jak si Třinecké železárny po ekonomické stránce stojí a jak se do jeho hospodaření promítá světová recese v hutnictví?

Jako u všech hutních podniků. Třinec se připravuje na vstup ČR do Evropské unie, chce se stát konkurenceschopný. Z toho důvodu vedení plánuje snižování stavů zaměstnanců, chystají se restrikce jak ve výrobě, tak i v administrativě. Navíc pokles cen hutních výrobků ve světě si vynucuje všude, kde to lze, krácení nákladových položek. Předpoklad je, že zisk za loňský rok bude činit přibližně 200 miliónů Kč. V letošním roce výroba zůstává přibližně stejná jako v minulých letech, tj. 2 200 000 tun oceli.

Kolik zaměstnanců má být v letech 1999 - 2000 propuštěno?

Letos to bude pravděpodobně 10 procent zaměstnanců, příští rok také. V současnosti je v evidenčním stavu okolo 9000 osob. Cílový stav je na základě podnikatelského projektu kolem 6500 zaměstnanců. S tím, že i nadále dochází k dalšímu vyčleňování pracovníků do nových subjektů.

V jejich případě problém nejspíš nebude, neboť máme zkušenost, že většině takto vzniklých společností se daří a stavy zaměstnanců ještě navyšují. K nejúspěšnějším z nich patří Gardena vyrábějí strojní zařízení a zahradní prostředky, Vesuvius s působností ve vysoce specializovaných šamotových hmotách, Energetika, která vyrábí elektřinu a zamýšlí vybudovat dvě nové elektrárny, Strojírenská výroba s aktivitami dokonce v Severní i Jižní Americe, která expanduje a proniká do automobilového průmyslu.

Hůře na tom budou propuštění, jestliže na severní Moravě stále roste nezaměstnanost...

Chceme nastartovat a ověřit si program zaměstnanosti, který se úspěšně prosadil v Rakousku a Holandsku. Seznámili jsme se s ním na semináři v Chudobíně (*informace viz Kovák č. 1-2 - pozn. red.*), který před nedávnem pořádalo ministerstvo práce a sociálních věcí za účasti ministra Špidly. V současnosti jsme navázali spolupráci s firmou EuroProfis, která má s tímto programem zkušenosti, a chceme do jeho uskutečnění zapojit zaměstnavatele - obchodní společnosti na Třinecku, odbory, přední zdejší osobnosti a zástupce státních institucí. Cílem je rozvinout další podnikatelské aktivity a zpřístupnit region investicím. Každý sebemenší úspěch v těchto aktivitách dá šanci těm, kdo se dostali do nezáviděníhodné situace - nemít práci.

Záleží do značné míry na tom, jestli firmy, které snižují stavy zaměstnaných, na takový program vyčlení finanční prostředky. Váš zaměstnavatel v tomto směru již dobrou vůli projevil?

Zaměstnavatel je ochoten uhradit příslušnou studii i její realizaci a chce nabudit pro tuto myšlenku celý třinecký kraj, aby se k tomu připojily i další firmy. Jde o to je podchytit a dát do toho své know-how. Nějaký čas pak potrvá, než se program uchytí. Jsem sám zvědav, nakolik to pomůže. Musíme to udělat vše pro to, abychom byli úspěšní.

Ptala se JANA BENEŠOVÁ

Momentky z předsednictva

(Dokončení ze str. 1)

roku. Odbory požadují, aby se tímto startovacím momentem stalo podání návrhu na konkurz insolventního podniku k soudu, a ne až vlastní začátek konkurzu, o kterém případně rozhodne soud v horizontu měsíců. Takové řešení by však vyžadovalo ustanovení předběžného správce. Nárok zaměstnanců by vznikal již za období šesti měsíců před podáním návrhu na konkurz. Vázání nároku na konkurz je nutné, protože by jinak nebyl zákon v souladu s legislativou EU.

Výplaty peněz by zajišťovaly úřady práce, což by podle příslibu místopředsedy vlády V. Špidly na tripartitě nemělo na výši výplat vliv. Na potřebných zdrojích pro tyto výplaty by se měli později podílet zaměstnavatelé, zatím by se čerpalo z přebytku fondu státní politiky zaměstnanosti, který činí 15 miliard korun. „*Chceme, aby zákon vstoupil v platnost od 1. ledna 2000, vládní legislativci však říkají, že se to nedá zvládnout,*" konstatoval předseda OS KOVO.

Revitalizace českého průmyslu se stává problémem už proto, že „*si na něm někteří členové vlády chtějí vybudovat pomníky slávy*", řekl J. Uhlíř a dodal, že sice existuje projekt ministerstva průmyslu a obchodu, ale potýká se s technickými i legislativními problémy. Ty je nutné vyřešit v horizontu týdnů, protože „*za několik měsíců může být pozdě*". Českému hospodářství totiž hrozí obdoba jihokorejské krize, kdy se položí podniky i banky. Zároveň J. Uhlíř zdůraznil, že s revitalizačním programem vláda nespojuje žádné restriktivní podmínky vůči postavení a nárokům zaměstnanců. Protože s takovýmto argumentem přišlo při kolektivním vyjednávání vedení jednoho význačného strojírenského podniku, nechal si předseda OS KOVO od členů vlády přítomných na tripartitě potvrdit, že se nic takového nezakládá na pravdě. „*Pokud to dobře dopadne, přijme vláda revitalizační program do konce února,*" uvedl J. Uhlíř.

Rozpory mezi vládou a odbory vyvolává návrh věcného záměru zákona o spolcích, o kterém rovněž tripartita jednala. Předloha totiž předpokládá, že se bude zákon zabývat pouze zájmovými spolky, jako jsou včelaři nebo zahrádkáři. Podmínky pro působení zaměstnavatelských svazů a zaměstnaneckých organizací by měl řešit jiný zákon. „*Tak by se ale mohlo stát, že by odborové organizace nebyly ustaveny podle žádného zákona, ze starého by vypadly a nový by ještě nebyl,*" uvedl J. Uhlíř a upozornil na možné právní či majetkové důsledky takového stavu.

(ben)

Slovensko: Nespokojenost kováků trvá

MARTIN: Od 1. února má 580 zaměstnanců ZŤS TEES Martin dostat výpověď, přičemž jejich nároky související se mzdami a odstupným bude řešit správce konkurzní podstaty. Po delší přestávce nastoupilo kolem 1500 lidí 11. ledna do závodu, ale jelikož se vedení nepodařilo získat úvěr, zaměstnanci nemají co dělat. K restrukturalizaci dochází v dceřiné společnosti Martinské strojírny, kde by od 1. února měly začít běžet tříměsíční výpovědní lhůty 250 pracovníkům, převážně kategorie THP, obslužných a nevýrobních činností.

KRUPINA: Pro nedostatek provozního kapitálu pro zabezpečení výroby jsou Hontianské strojírny, a. s., Krupina od 30. listopadu 1998 v konkurzu a v nejbližších dnech se má rozhodnout o existenci závodu. Společnost, která měla 440 zaměstnanců, zredukovala jejich počet na současných 330 a od 1. ledna je ve výpovědi 26 osob. Přitom převážná část zaměstnanců je doma už od 28. listopadu podle paragrafu 129 zákoníku práce, přičemž mají nárok na čerpání 80 procent

(Pokračování na str. 4)

„Finanční krize nám dělá starosti,"

říkají představitelé IMF v rozhovoru pro Kovák

Součástí intenzívní spolupráce Odborového svazu KOVO se světovým odborovým hnutím se stala pracovní návštěva zástupců Mezinárodní federace kováků (IMF) A. M. Mureauové ze Ženevy a J. Lapointea z kanceláře pro střední a východní Evropu v Budapešti 21. a 22. ledna v Praze. U příležitosti jejich setkání s výkonným vedením OS KOVO jim Kovák položil několik otázek.

Jaký je cíl vaší cesty do Prahy?

Mureauová: Odborový svaz KOVO si přál s IMF diskutovat o ekonomickém a sociálním vývoji v ČR. Rovněž jsme přijeli, aby nás OS KOVO informoval o vývoji privatizace v českém kovosektoru a také o projektu odborové ofenzívy jak nabrat nové členy *(pozn. red.: projekt odborové ofenzívy - regionální aktivizace OS KOVO bude předložen Radě OS KOVO na jejím zasedání 24. - 25. února).* Jednáme dále o spolupráci v oblasti vzdělávání v tomto regionu a zvláště v zemích bývalé Jugoslávie.

Při této příležitosti bych chtěla poděkovat panu předsedovi svazu, že se na nás obrátil o pomoc, že si na nás udělal dostatečný čas, aby nás informoval, a také jsme spokojeni s tím, do jaké míry se tento svaz zajímá o mezinárodní odborové hnutí.

Jaký je váš názor na současnou situaci ve světě, kde není dosud zažehnána globální finanční krize?

Mureauová: Mezinárodní finanční krize nám samozřejmě dělá starosti. Myslím, že bychom asi nenalezli na světě nikoho, kdo by se jí neobával. Teď tato krize propukla v Jižní Americe. Například Ford propouští v Brazílii tisíce zaměstnanců. Takže je to vývoj, který je ve středu naší pozornosti. Před několika dny jsme zveřejnili tiskové komuniké, kde žádáme vlády a příslušné finanční instituce, aby více a lépe regulovaly finanční trhy, aby tak neměla globalizace takové negativní dopady na společnost, lidi, zaměstnance.

Skutečně nás ta situace obrovsky zneklidňuje a já si myslím, že to je role odborů hlasitě mluvit k takovýmto situacím nejen na vnitrostátní, ale i mezinárodní úrovni, jinak se nic nestane. A myslím si, že to je i role vašeho svazu tlačit na vládu, poněvadž tyto mezinárodní finanční toky je třeba regulovat.

Má IMF vypracovanou strategii pro případ propuknutí krize v plné síle?

Mureauová: Tady bych vás mohla odkázat na náš akční program, který jsme přijali vloni a jenž má letos ještě daleko větší hodnotu. Již dlouho jsme apelovali na to, že je třeba vypracovat ekonomickou politiku, která by se stala alternativou k bezuzdnému liberalismu, který chce všechno deregulovat. Říkali jsme, že je třeba regulovat finanční a ekonomický systém. Protiváha odborů je důležitá právě v tom, abychom se tomuto liberalismu postavili. A aby mohly být odbory skutečnou protiváhou, tak je třeba, aby dokázaly přitáhnout dostatek členů. Nemůže existovat žádná odborová organizace bez členů. Odborové organizace se musí dát ve všech zemích do ofenzívy.

Jak hodnotíte plán ofenzívy OS KOVO na získání nových členů?

Mureauová: Z tohoto plánu máme velmi dobrý dojem. Je to dobře strukturovaný projekt a v podstatě je to poprvé, kdy byl v tomto regionu připraven plán takové celostátní kampaně k zajištění větší členské základny. My tento projekt zcela podporujeme, protože je to i součást cílů naší organizace. Jsme ochotni poskytnout pomoc a spolupráci prostřednictvím různých odborníků nebo dalších zdrojů.

Role odborů je mluvit k takovým situacím, jako je globální finanční krize, říká A. M. Mureauová (vlevo), vpravo J. Lapointe

Lapointe: Naším zájmem je velice zblízka sledovat vývoj této akce a zúčastnit se. Protože tato zkušenost pak bude použita i v dalších zemích tohoto regionu. Proto je v našem zájmu, aby existovala výměna spolupráce mezi OS KOVO a dalšími organizacemi, aby se mohla tato zkušenost aplikovat i jinde.

Mureauová: Skutečně se domníváme, že je nutné zavést do mezinárodní ekonomiky prvky regulace. Žijeme v ekonomickém systému, který se otevřel všemi směry, všechny dveře a okna byla otevřena, kdokoliv si může dělat cokoliv. A to je také úkol odborových svazů bojovat proti tomu a snažit se o zavedení dalších prvků regulace.

Uhlíř (předseda OS KOVO): V možnostech odborů není vyřešit všechny problémy, ale velmi důležitou funkcí odborů je otevřít problém. Cca před třemi lety se problém finančních toků globalizace diskutoval ve Washingtonu při přípravě akčního programu IMF. Tehdy to byl jeden ze způsobů otevření tohoto problému a dneska o něm diskutuje Clintonova administrativa a, sice s nechutí, ale přeci jenom Mezinárodní měnový fond a význační finančníci jako Soros. Dá se tedy říct, že odbory splnily svou základní úlohu tím, že upozornily na problém, otevřely diskusi, a teprve na základě diskuse je možné nalézt řešení.

Mureauová: Ano, ale tady nejde jen o to, otevírat problémy a poukazovat na ně, ale také tlačit na ta místa, kde se přijímají rozhodnutí.

Text a snímek (ben)

Co nového v OS KOVO

Týden od 25. 1. do 29. 1. 1999

25. 1. se v Praze konalo zasedání RHSD (Rada hospodářské a sociální dohody) ČR. Jednání se zúčastnil předseda OS KOVO Jan Uhlíř *(informace v článku na str. 1 - pozn. red.).*

25. 1. se uskutečnila členská schůze v nově založené ZO OS KOVO při ZKW Lichtsysteme CZ (rakouský majitel) ve Vratimově. Hlavním bodem jednání byl přístup zaměstnavatele vůči zakládajícím členům ZO a špatná situace zaměstnanců v podniku. Jednání se zúčastnil místopředseda OS KOVO Josef Středula, člen Předsednictva OS KOVO Karel Macura, vedoucí MP (metodické pracoviště) OS KOVO Ostrava Světluška Kratochvílová a právnička tohoto MP Dagmar Klimecká.

25. 1. se v Mohelnici uskutečnilo jednání k situaci v Hella Mohelnice. Jednání se zúčastnil místopředseda OS KOVO Lubomír Štencl.

25. 1. se v Praze konalo zasedání stávkového výboru VOR (Výkonná odborová rada) při ČKD Dopravní systémy, a. s. Jednání se zúčastnil vedoucí organizačně-provozního úseku Jaromír Endlicher.

25. 1. se v Sobotíně konalo jednání ZO OS KOVO při Velamos Sobotín k aktuální situaci firmy. Jednání se zúčastnil místopředseda OS KOVO Lubomír Štencl.

25. 1. proběhlo v Lutíně jednání k aktuální situaci ve firmě Sigma. Jednání se zúčastnil místopředseda OS KOVO Lubomír Štencl.

25. 1. proběhlo v Praze zasedání Dozorčí a revizní komise OS KOVO. Hlavním bodem jednání byl návrh rozpočtu OS KOVO na rok 1999. Jednání se zúčastnil předseda OS KOVO Jan Uhlíř, místopředseda Jaroslav Souček, hlavní pokladník OS KOVO Václav Rajdl a vedoucí ekonomického úseku Miroslav Nahodil.

26. 1. proběhlo v Praze zasedání Rady SMO (sdružení mandátových obvodů) Praha a střední Čechy, rozšířené o školení na téma *Konkurz a vyrovnání.* Jednání se zúčastnil předseda OS KOVO Jan Uhlíř.

26. 1. proběhlo v Ostravě školení pro ZO OS KOVO na téma *Zákoník práce,* které pořádalo MP OS KOVO v Ostravě.

26. - 27. 1. se v Praze konalo pravidelné zasedání Předsednictva OS KOVO rozšířené o předsedy jednotlivých sekcí OS KOVO.

27. 1. se konalo setkání pracovníků MP OS KOVO v Ostravě s učni z Centra odborné přípravy řemesel a podnikání v Ostravě. Akce se zúčastnila vedoucí MP OS KOVO v Ostravě Světluška Kratochvílová a právnička tohoto MP Dagmar Klimecká.

28. 1. se v Praze konala valná hromada metalurgické sekce OS KOVO. Jednání se zúčastnil místopředseda OS KOVO Jaroslav Souček.

28. 1. se v Mladé Boleslavi uskutečnilo přijetí zástupců odborů z TASA Sarajevo. Jednání se zúčastnil předseda OS KOVO Jan Uhlíř.

28. 1. se v Třinci konalo jednání k řešení problematiky zaměstnanosti ve firmě TŽ Třinec. Jednání se zúčastnil místopředseda OS KOVO Lubomír Štencl.

29. 1. proběhlo v Plzni jednání Rady SMO západní Čechy.

29. 1. byla v Praze podepsána KSVS na rok 1999 mezi zástupci OS KOVO a ELA (Elektrotechnická asociace). Podpisu se zúčastnil předseda OS KOVO Jan Uhlíř a místopředseda OS KOVO Jaroslav Souček *(viz informace na str. 1 - pozn. redakce).*

29. 1. se v Pardubicích uskutečnilo jednání k situaci v HTT Tesla Pardubice. Jednání se zúčastnili místopředsedové OS KOVO Jaroslav Souček a Lubomír Štencl.

29. 1. se v Praze konalo zasedání poradního sboru vzdělávání ČMKOS. Jednání se zúčastnil místopředseda OS KOVO Josef Středula.

JOSEF STŘEDULA,
místopředseda OS KOVO

Právní poradna

Trpím několika dosti závažnými nemocemi a uvažuji o tom, že si požádám o částečný invalidní důchod. V současné době nejsem zaměstnána. Pobírám však vdovský důchod po svém manželovi ve výši 3640 Kč měsíčně. Zajímá mě, zda bych s ohledem na vdovský důchod vůbec mohla částečný invalidní důchod pobírat, i kdyby mně byl ze zdravotních důvodů přiznán. Podle čeho se určuje nárok na částečný invalidní důchod?
Marcela T., Praha

Nárok na částečný invalidní důchod vzniká pojištěnci splněním následujících podmínek. Především musí pojištěnec splnit tzv. potřebnou dobu pojištění, nebo se stát částečně invalidním následkem pracovního úrazu.

Potřebná doba pojištění pro nárok na částečný invalidní důchod se posuzuje podle § 40 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Podminka potřebné doby pojištění se považuje za splněnou, pokud bezprostředně před vznikem částečné invalidity byl pobírán plný invalidní důchod přiznaný podle § 42, odst. 1 téhož zákona, popřípadě podle obdobných ustanovení předpisů platných před 1. lednem 1996.

Potřebná doba pojištění pro nárok na plný i částečný invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku

a) do 20 let *méně než jeden rok,*
b) od 20 let do 22 let *jeden rok,*
c) od 22 let do 24 let *dva roky,*
d) od 24 let do 26 let *tři roky,*
e) od 26 let do 28 let *čtyři roky* a
f) nad 28 let *pět roků.*

Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.

Pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se za dobu pojištění považuje též doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5, odst. 1, písm. m) a n) zákona o důchodovém pojištění (doba studia a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání) a dále doba studia na střední nebo vysoké škole v České republice před dosažením 18 let věku, nejdříve však po ukončení povinné školní docházky.

Dále pak pojištěnec musí pro nárok na částečný invalidní důchod splňovat jednu ze dvou následujících podmínek. Pojištěnec je částečně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33 %. Při určování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti pojištěnce se vychází z jeho zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření a z jeho schopnosti vykonávat práce odpovídající zachovaným tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k výdělečným činnostem, které vykonával předtím, než k takovému poklesu došlo, a k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující schopnost výdělečné činnosti pojištěnce, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, a schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával.

Způsob posouzení a procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanoví vyhláška č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění. Procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti jsou uvedeny v příloze č. 2, která je součástí této vyhlášky.

Ve svém dotazu uvádíte, že máte několik různých onemocnění. Výše uvedená vyhláška obsahuje bohužel ustanovení, proti kterému v době schvalování tohoto předpisu odbory protestovaly. Jedná se o to, že pokud je zdravotních postižení více, jednotlivé hodnoty poklesu soustavné výdělečné činnosti se nesčítají, pouze se stanoví, které z těchto postižení je nejzávažnější, a podle toho se pokles určí.

V případě přiznání částečného invalidního důchodu z důvodu poklesu soustavné výdělečné činnosti se u pojištěnce sleduje souběh částečného invalidního důchodu s příjmem z výdělečné činnosti (tzv. ekonomická podmínka). Při překročení určitých hranic příjmu může být pak částečný invalidní důchod zkrácen na polovinu, případně jeho splátky vůbec nenáleží.

Částečný invalidní důchod může být však přiznán v některých případech i z jiného důvodu, než je pokles soustavné výdělečné činnosti. Je to tehdy, jestliže dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav značně ztěžuje obecné životní podmínky pojištěnce. V případě přiznání důchodu z tohoto důvodu se pak příjem nesleduje. Okruh zdravotních postižení značně ztěžujících obecné životní podmínky je uveden v příloze č. 4 výše uvedené prováděcí vyhlášky.

Tolik k podmínkám nároku na částečný invalidní důchod. Dostáváme se k hlavní části vašeho dotazu, totiž zda by vám částečný invalidní důchod náležel při současném pobírání vdovského důchodu. Toto upravuje § 59 , odst. 1) zákona č. 155/1995 Sb. Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního, plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu a na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu anebo sirotčího důchodu, vyplácí se nejvyšší důchod v plné výši a z ostatních důchodů se vyplácí polovina procentní výměry.

Ve všem případě by byl pravděpodobně vyšší vdovský důchod, který by náležel v plné výši, a z nižšího částečného důchodu by se odečetla částka pevné výměry (v současné době 1310 Kč) a ze zbylé procentní výměry by se vám vyplácela polovina.

Ing. MARCELA HŘIBALOVÁ,
právní odbor OS KOVO

Slovensko: Nespokojenost kováků trvá

(Dokončení ze str. 3)

mzdy. Správce konkurzní podstaty nemá v úmyslu prodat továrnu po částech, ale celou, aby bylo možno oživit výrobu a udržet zaměstnanost. Zatímco řadoví zaměstnanci by dostali dvou- až pětiměsíční odstupné, členové managementu by nárokovali 12násobek průměrného měsíčního platu.

VELKÝ KRTÍŠ: Společnost s. s. r. o. Liaz Velký Krtíš, respektive její vlastník Škoda Liaz Mnichovo Hradiště, pro vážné ekonomické problémy předala továrnu loni v listopadu prešovské firmě MT, která předtím s velkokrtíšským podnikem obchodně spolupracovala. Podle vyjádření předsedy VZO OZ KOVO Jána Povalače byl kapitálový vstup MT jedinou možností jak zachránit výrobu před krachem. V závěru roku 1998 pracovalo z více než 300 zaměstnanců jen asi 100, kolem 30 dalších chodilo na základě dohody pracovat do bratislavského Volkswagenu, ostatní byli doma. Od 1. prosince na základě dohody s odbory dle paragrafu 130 pobírali zaměstnanci 60procentní náhradu mzdy. Výroba řídicích tyčí a spojovacích hřídelí vodních čerpadel poskytuje práci jen omezenému počtu lidí, kteří dostali loni běžnou mzdu, ostatním, kteří museli zůstat doma, závod dluží celkem kolem 7,5 miliónu slovenských korun. Tento dlužní závazek převzali noví majitelé. Průměrná mzda v roce 1998 v Liazu Velký Krtíš byla jen kolem 6500 Sk. (ala)

• Časopis OS KOVO • Uzávěrka vždy v pátek ve 12 hodin • Vydává OS KOVO • http: //kovo.cmkos.cz • Zlom: Jan Malý • Tisk: Grafotechna PRINT • Redakční rada: předseda J. Středula, členové: J. Cvrček, dr. D. Hořejšová, S. Hrdlička, Mgr. L. Pašek • Redakce: šéfredaktor Mgr. Martin Beneš, redaktorka PhDr. Jana Benešová. • Adresa redakce: nám. W. Churchilla 2, 113 59 Praha 3 • Telefon: 02/24 46 23 44 • Fax: 02/24 22 66 10, email: Benes.Martin@cmkos.cz • Cena výtisku 3 Kč • Předplatné ročně 144 Kč • Rozšiřuje PNS, a. s. Informace o předplatném podá a objednávky přijímá každá administrace PNS, a. s., doručovatel tisku a předplatitelské středisko. Objednávky do zahraničí vyřizuje PNS, a. s., administrace vývozu tisku, Hvožďanská 5-7, 148 31 Praha 4-Roztyly • Redakcí nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí • Autorsky neoznačené články jsou převzaty ze servisu ČTK • Podávání novinových zásilek povolila Česká pošta, s. p., odštěpný závod Praha, č.j. nov. 6094/96 ze dne 20. 8. 1996 • ISNN - 0332-9270 I 46751